

Rapportage 2023 Woudenberg

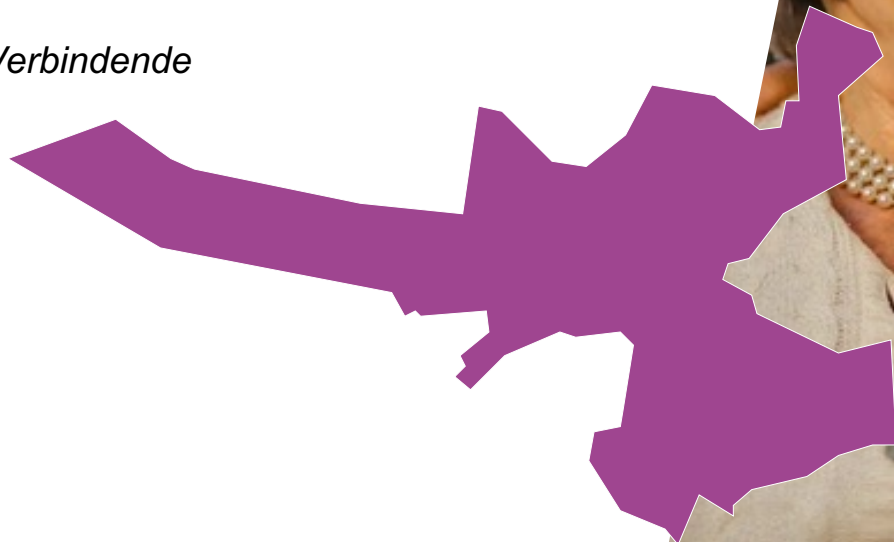
Wonen en Zorg 2040

**Samen voor
toekomstbestendige ouderenzorg**

De juiste ondersteuning en zorg
voor iedereen

*Project in het kader van de Krachtig Verbindende
Toekomstvisie Utrecht*

01/02/24

Inleiding | Begin 2022 zijn activiteiten van het programma *Wonen en Zorg 2040* gestart in de gemeente Woudenberg. Het resultaat is deze rapportage over inspiratie, oplossingsrichtingen en samenwerkingsafspraken over Wonen en Zorg.

AANLEIDING

De dubbele vergrijzing en het toenemende aantal ouderen met een zware zorgvraag, zorgt voor grote uitdagingen voor de ouderenzorg, ook in de regio Utrecht. Intramurale ouderenzorg wordt niet verder uitgebreid (WOZO-brief). Dat betekent dat de volledige toename van de vraag naar wonen met zware zorg door de vergrijzing in het woningbouwregime (thuis) moet worden beantwoord. “Thuis” kan dan de eigen woning zijn of een nieuwe/andere zorggeschikte of geclusterde woonvorm. De gezamenlijke ouderenzorgorganisaties in Utrecht hebben, mede op initiatief van Zorgkantoor Utrecht, de handen ineengeslagen en een Krachtig Verbindende Toekomstvisie Utrecht 2030 opgesteld. Het Project Wonen en Zorg 2040 is een van de projecten onder deze vlag.

DOELSTELLINGEN

Ondersteuning en inspiratie bieden, zodat de deelnemende organisaties de aanstaande markttrends het hoofd kunnen bieden, zodat de inwoners van Zorgkantoorregio Utrecht de best mogelijke zorg in de best mogelijke setting, vooral op de lange termijn, kan worden gegarandeerd.

AANPAK

Wonen en Zorg 2040 kent drie programmalijnen, namelijk:

- A. Kennisdeling en analyse:** deze programmalijn bestaat uit 1) Het inventariseren en verzamelen van informatie vraag en aanbod; 2) Deze toegankelijk maken op gemeentelijk en subregionaal of regionaal niveau, door middel van een online kennisbank vraag en aanbod; 3) In samenspraak met de deelnemers de “gap”, de discrepantie tussen aanbod en vraag in beeld brengen; 4) Speerpunten formuleren per gemeente / subregio en zo nodig regio.
- B. Visie op oplossingsrichtingen en inspiratiesessies:** deze programmalijn bestaat uit 1) Inventariseren en verzamelen van inspirerende voorbeelden lokaal, regionaal en buiten de regio; 2) Toegankelijk maken op gemeentelijk en subregionaal niveau, door middel van de databank en matching; 3) Inspiratiegesprekken en -bijeenkomsten met zorgorganisaties (en stakeholders) over zorg(oplossingen) in de toekomst; 4) Identificeren van lokale en regionale projecten en kansen.
- C. Processen en projecten:** deze programmalijn bestaat uit 1) Ondersteuning bij samenwerking tussen stakeholders; 2) Identificeren van projecten; 3) Ondersteuning zo nodig bij regionale afstemmingsvraagstukken, zoals arbeidsmarkt en speciale doelgroepen.

Deze rapportage is onderdeel van programmalijn B en is het resultaat van inspiratiesessies in de gemeente over inspiratie, oplossingsrichtingen en samenwerking voor het realiseren van het woonzorg aanbod in relatie tot de opgave.

Kijk wat we met elkaar kunnen doen op

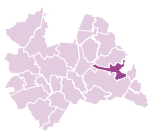
toekomstbestendigeouderenzorgutrecht.nl/wonen-en-zorg

Dit is een boodschap van het Project Wonen en Zorg 2040 van de IVVU. Mogelijk gemaakt door Zilveren Kruis Zorgkantoor.

Scan de code

SAMENVATTING | Op deze pagina staan de belangrijkste onderwerpen van deze rapportage samengevat

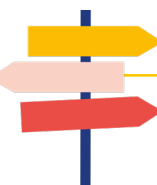

OPGAVE

De vraag naar wonen met zware zorg tussen 2020 en 2040 groeit door de vergrijzing sterk. Zonder aanvullend beleid komt Woudenberg volgens de data van Sinfore in 2040 zo'n 140 verpleeghuisplaatsen tekort. Wel blijkt uit de sessies dat Stepping Stones nog 36 plekken aanbod heeft en Charim niet 33, maar 38 plekken inclusief VPT. Dat maakt de opgave van Woudenberg: $140 - 36 - 5 = 99$ verpleeghuisplaatsen tekort in 2040.

Gemeente Woudenberg

OPLOSSINGSRICHTINGEN WOUDEBERG

- Ondersteuning bieden & ondersteuning van mantelzorg
- Ontmoeting stimuleren/faciliteren
- Verbeteren branche-overstijgende samenwerking
- Te ontwikkelen woonaanbod
- Samenwerking zorgverleners & Gebiedsgericht werken

BETROKKEN PARTIJEN

Gemeente

Zorgorganisaties

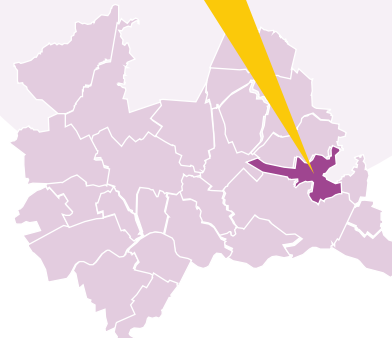

Corporaties | ontwikkelaars

Sociaal domein

Zorgkantoor

SAMENWERKINGSAFSPRAKEN

Samenwerking tussen de partijen wordt geborgd via de Coöperatie De Kleine Schans. Via de ALV van deze coöperatie is de samenwerking verankerd in het Werkatelier Wonen en zorg 2040

De gemeente heeft bij aanvang de aanjaagfunctie op zich genomen via de ALV en het werkatelier wordt de gedeelde verantwoordelijkheid geborgd.

Proces | In een reeksinspiratiesessies Wonen en Zorg 2040 in de gemeente Woudenberg bespraken we met verschillende stakeholders de opgave, oplossingsrichtingen en samenwerking op het gebied van wonen en zorg

Eind 2022 en begin 2023 hebben er twee inspiratiesessies plaatsgevonden, gefaciliteerd vanuit het project Wonen en Zorg 2040. De voortzetting hiervan is tijdelijk onderbroken, onder andere door wisselingen in functies bij betrokken partijen. In september 2023 zijn de gesprekken over wonen en zorg weer opgepakt door de gemeente in de vorm van een werkatelier. Vanuit het project Wonen en Zorg 2040 nam Arnout Siegelaar deel aan twee werkatelier bijeenkomsten.

Inspiratiesessie 1

16 november 2022

Inspiratiesessie 2

12 januari 2023

Werkatelier 1

28 september 2023

Werkatelier 2

16 november 2023

Oplevering Rapportage

ACTIVITEITEN

- Besproken opgave; overeenstemming orde grootte en aard
- Verkennen kansen en mogelijkheden wonen en zorg in Woudenberg

- Dialoog over opgave en aanbod in Woudenberg

- Ophalen oplossingsrichtingen wonen en zorg Woudenberg

- Prioriteren van oplossingsrichtingen
- Bijdrage en samenwerking van verschillende partijen aan oplossingsrichtingen

Opgave in de gemeente Woudenberg

GROEI VAN OUDEREN MET EEN ZWARE ZORGVRAAG 2040 VRAAGT OM ADDITIONELE WOONZORGPLEKKEN

- De vraag naar wonen met zware zorg tussen 2020 en 2040 groeit door de vergrijzing sterk; zonder aanvullend beleid komt Woudenberg volgens de data van Sinfore in 2040 zo'n 140 verpleeghuisplaatsen tekort. Wel blijkt uit de sessies dat Stepping Stones nog 36 plekken aanbod heeft en Charim niet 33, maar 38 plekken inclusief VPT. Dat maakt de opgave van Woudenberg: $140 - 36 - 5 = 99$ verpleeghuisplaatsen tekort in 2040.

WOONDEALS EN PROGRAMMA WONEN EN ZORG VOOR OUDEREN

- In 2022 en 2023 zijn er 35 regionale woondeals getekend door de minister om het landelijk woningtekort op te lossen. Via deze woondeals kunnen er 936.349 woningen worden gerealiseerd.
- In de provincie Utrecht zijn drie regionale woondeals opgesteld en gaat het om de bouw van ruim 83.500 nieuwe woningen in de periode 2022-2030. Onderdeel van deze deals zijn ook de bouw van zorggeschikte woningen.
- Het kabinet heeft de ambitie om binnen zeven jaar 290.000 woningen te bouwen geschikt voor ouderen. Deze ambitie is vertaald naar 170.000 nul-tredenwoningen, 80.000 geclusterde woningen en 40.000 verpleegzorgplekken. En specifiek voor Woudenberg; 185 nul-tredenwoningen, 45 geclusterde woningen en 40 verpleegzorgplekken.

OBSTAKELS IN DE WONINGBOUW

- Belemmeringen zoals: wetten, praktische bezwaren, hoge bouwkosten, opgelopen rente en personeelstekorten staan het realiseren van de plannen van de Rijksoverheid in de weg. Hierdoor is er in de toekomst meer zorg thuis nodig in de oorspronkelijke woning. Creatieve ingrepen en nieuwe denkrichtingen zijn essentieel voor het oplossen van deze woonzorgvraagstukken.

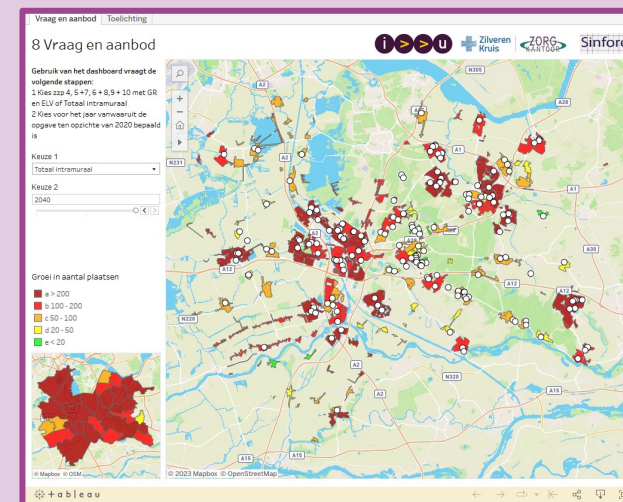
ALLEEN WONINGBOUW IS NIET GENOEG

- De komende decennia stijgt het gebruik van de zorg sneller dan de groei van de economie en vooral van de beroepsbevolking. Daardoor komen de grenzen van de financiële, personele en maatschappelijke houdbaarheid van de zorg steeds meer in zicht. De oplossingen van de verzorgingsstaat volstaan daardoor niet meer voor de toekomst. Indien we dezelfde oplossingen blijven bieden door bijvoorbeeld de verpleeghuiscapaciteit gelijke tred te laten houden met de vergrijzing, dan loopt het systeem vast. Niet alleen worden de kosten hoger, maar er is ook onvoldoende personeel om de zorg en ondersteuning te bieden. Alleen woningbouw programmeren is dus niet genoeg. Samenwerking is nodig met zorg- en welzijnsorganisaties, huisartsen en andere relevante partijen, ook om de vraag naar wonen met zorg en ondersteuning daadwerkelijk af te remmen.

DASHBOARDS EN DATA

Onderzoeksbureau Sinfore ontwikkelde in opdracht van het project Wonen en Zorg 2040 dashboards met prognoses met betrekking tot demografie en de zorgvraag tot 2040 in zorgkantoorregio Utrecht. Deze dashboards zijn openbaar en beschikbaar voor iedereen die zelf aan de slag wil met de onderliggende data. Je vindt de dashboards op

<https://ivvu.sinfore.nl>.

Bron: CBS, PBL, 2022

De sleutel is samenwerking | De betrokken partijen rekenen het tot hun gezamenlijk verantwoordelijkheid om aan de slag te gaan met oplossingen voor Wonen en Zorg in Woudenberg.

BETROKKEN STAKEHOLDERS

Zorgorganisaties

Beweging 3.0

Gemeente

Gemeente Woudenberg

Corporaties | ontwikkelaars

Sociaal domein

Zorgkantoor

WAAROM SAMENWERKEN?

In het verleden was het onderwerp intensieve zorg voor ouderen vrijwel geheel het domein van zorgorganisaties en het zorgkantoor. In de nieuwe situatie verschuift dit van de WLZ naar de Woningwet. Dat betekent dat alle lokale partijen hier een nadrukkelijke rol in krijgen. De oplossing moet gevonden worden in de samenwerking met die zorgorganisaties maar ook in de samenwerking met andere partijen.

Ontwikkelingen hangen in sterke mate met elkaar samen en kunnen niet éézijdig, bijvoorbeeld binnen de zorg, het sociale domein of het fysieke domein, worden opgelost. Om die reden is een integrale visie en aanpak door middel van samenwerking, niet alleen mogelijk, maar ook noodzakelijk.

REGIEROL GEMEENTE

De Rijksoverheid heeft dit ook ingezien en schetst in verschillende beleidsbrieven een belangrijke regierol voor de gemeente in de volle breedte van de opgave, van sociaal domein tot intensieve zorg en de bouw van verpleegzorgplekken. Dat betekent vanuit leiderschap verbinding maken met andere domeinen binnen de gemeente, zoals ruimtelijke ordening en wonen. Ook heeft de gemeente een regierol naar externe partijen, zoals organisaties in zorg en welzijn, woningbouw en inwoners.

Vanaf september 2023 heeft de gemeente relevante partijen bij elkaar gebracht in het werkatelier wonen en zorg in Woudenberg. Het streven is dat het werkatelier en het onderwerp Wonen en Zorg 2040 (voor oudere ouderen) binnen het domein van de coöperatie De Kleine Schans blijven vallen.

Voorbeelden van oplossingsrichtingen opgehaald in verschillende gemeenten Project IVVU

Generiek

Bewustwording inwoners

- Bewustwording eigen verantwoordelijkheid inwoner
- Voorzorgmaatregelen
- Vroegtijdig verhuizen naar geschikte woning
- Versterken en onderhouden eigen sociaal netwerk
- Financiële arrangementen

Eigen kracht inwoners

- Versterken sociale structuur en samenhang
- Community building
- Ondersteunen zelforganisatie en inwonersinitiatieven
- Mantelzorgondersteuning
- Verbeteren informatievoorziening zorg en welzijn en inwoners
- Reablement

Versterken wijkinfrastructuur

- Geschikt maken woonomgeving
- Ontmoetingsplekken
- Versterken mobiliteit
- Uitbreiding zorg en ondersteuning in de wijk
- Samenwerking zorgorganisatie en woningcorporatie op complexniveau
- Inzet van technologie

Diversiteit aan geschikte woningen

- Toevoegen geschikte woningen en woonvormen
- Nultredenwoningen
- Geclusterde woonvormen
- Geschikt maken bestaande voorraad
- Herzien toewijzings- en voorrangbeleid

Verpleeghuis van de toekomst

- Openen, moderniseren, en verduurzamen van verpleeghuiszorg
- Toevoegen verpleegzorgplekken

Bewustwording inwoners	Eigen kracht inwoners	Versterken wijkinfrastructuur	Diversiteit aan geschikte woningen	Verpleeghuis van de toekomst
------------------------	-----------------------	-------------------------------	------------------------------------	------------------------------

Ondersteuning bieden

- bij de 1^e stap (en volgende) naar andere vormen van wonen of zorg – Ineke
- Verhuiscoach voor sociale huurders evt. combineren met gemeente (ouderen adviseren) –
- Steunsystemen in de wijk

Voorlichting geven

- Voorlichting POH, huisarsten, wijkhulp, casemanagers: eerder zorg, Wlz toekennen/ inschakelen
- Doorstroming op gang brengen door goede voorlichting

Ontmoeting stimuleren/faciliteren

- Inloop/ soos middagen
- Samenwerking met ouderen
- Gebruik maken van bestaande woonzorg locaties voor ouderen in de wijk (ontmoeting + zorg)

Verbeteren voorzieningen

- Meer voorzieningen bieden in uitbreidingslocaties (winkels, bezoek ruimtes, standplaatsen) in uitbreidingslocaties zodat het aantrekkelijker wordt voor ouderen
- Markt/ SRV-wagen in de wijk

Verbeteren toegankelijkheid

- Rolstoel toegankelijker maken van wijken
- Groenvoorziening over trottoirs verwijderen
- E-fiets/ scootmobiel “snelweg” vanuit Hoevelaar naar voorzieningen

Samenwerking overstijgend

- Directere samenwerking woningbouw en zorg
- Zorgprogramma kwetsbare ouderen (HA/ POH)
- 1^e lijns zorgnetwerken ouderen (valpreventie, GLI, Slaap, mentale GGZ)

Ontwikkelen werkwijzen

- Inzet Domotica
- Intergenerationeel werken, studenten huurkorting → buddy van ouderen

Te ontwikkelen woonaanbod

- Crisisplekken
- Zorgdragen voor huisartsenzorg vóórdát een woonzorgcentrum neergezet wordt
- Aanbod VPT in sociale huurwoningen
- Hofjes (samenwerking)
- Betaalbare gelijkvloerse woningen in koopsector
- Bij uitbreiding wijken meer rekening houden met bouw voor ouderen
- Mogelijkheden bieden voor particulieren projecten bijv. voor 70+

Beter benutten bestaand woonaanbod

- Onderzoeken of wooncomplexen een paar woningen voor zorg kunnen bevatten.
- Doorstroming op gang brengen door goede alternatieven
- Onderzoeken Charim - Ommia wonen voor samenwerking VPT

Samenwerking zorgverleners

- Meer tekort op arbeidsmarkt --> maak onderlinge afspraken over hoe weg te verdelen
- contact/ samenwerken zorginstellingen en thuisorganisaties

Gebiedsgericht werken

- Gebiedsgericht werken (bijv. ihkv thuiszorg) – 1 thuiszorg per wijk
- Zorgverlening meer wijkgericht i.p.v. diverse zorgaanbieders
- Zorg clusteren

Genoemde oplossingsrichtingen in Woudenberg en bijdrage van partijen

Gemeente specifiek

Uitkomst werkatelier 14 november. Tijdens het tweede werkatelier zijn de eerder genoemde oplossingsrichtingen geprioriteerd en is aangegeven welke partijen een bijdrage willen en kunnen leveren op de oplossingsrichtingen die het belangrijkste werden gevonden. In onderstaande overzicht staan deze oplossingsrichtingen weergegeven, inclusief welke (aanwezige) partijen hebben aangegeven graag een bijdrage te willen/kunnen leveren op de betreffende oplossingsrichting.

Bewustwording inwoners

Eigen kracht inwoners

Versterken wijkinfrastructuur

Diversiteit aan geschikte woningen

Verpleeghuis van de toekomst

→ Ondersteuning bieden & ondersteuning van mantelzorg

Welke partijen willen/kunnen hier en bijdrage aan leveren:

→ Ontmoeting stimuleren/faciliteren

Welke partijen willen/kunnen hier en bijdrage aan leveren:

→ Samenwerking overstijgend

Welke partijen willen/kunnen hier en bijdrage aan leveren:

→ Te ontwikkelen woonaabod

Welke partijen willen/kunnen hier en bijdrage aan leveren:

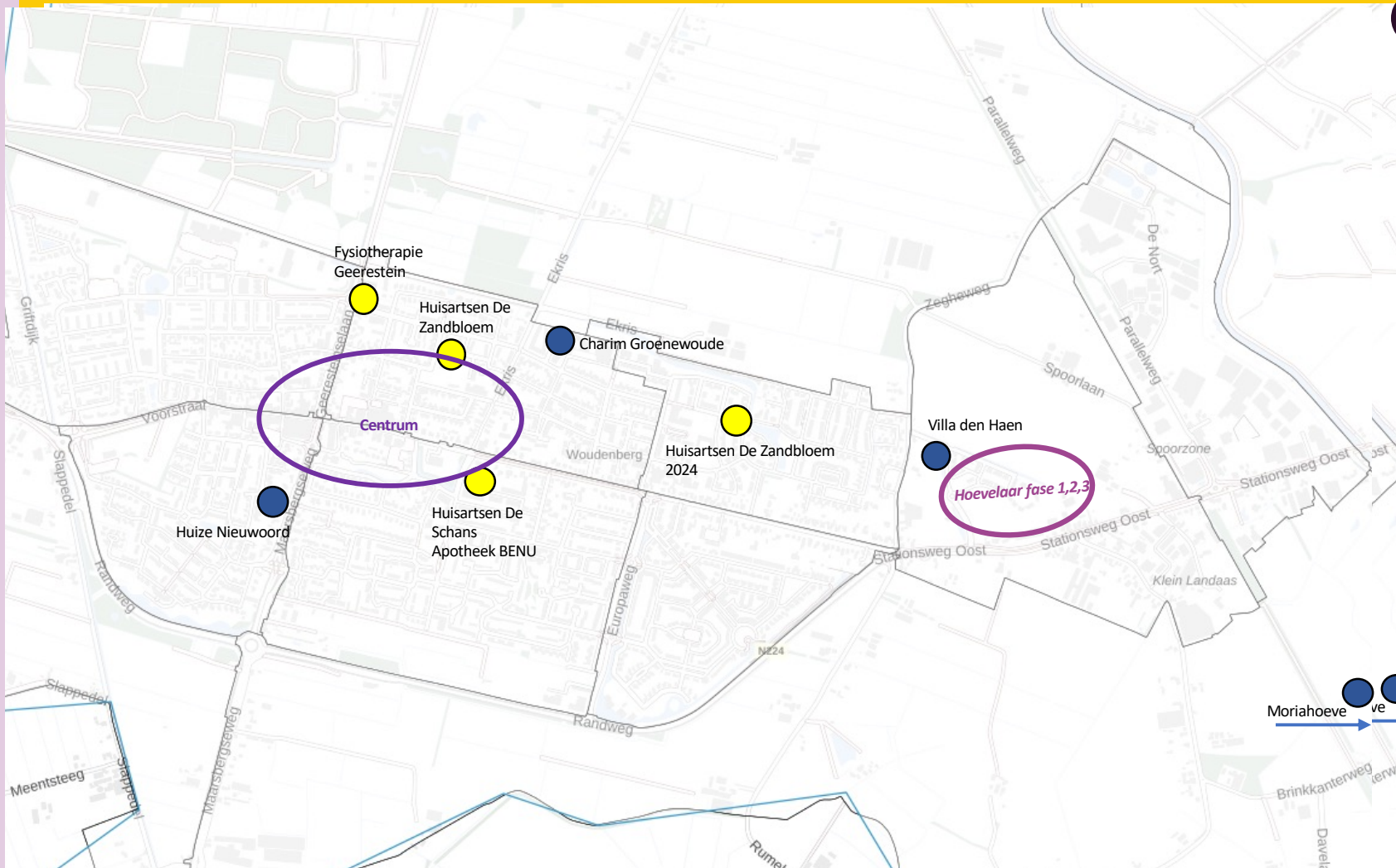
→ Samenwerking zorgverleners & Gebiedsgericht werken

Welke partijen willen/kunnen hier en bijdrage aan leveren:

De kaart van Woudenberg en kansen en mogelijkheden voor Wonen en Zorg

➔ Het is belangrijk om na te denken over waar oplossingsrichtingen Woudenberg worden gerealiseerd. Voorzieningen zijn bijvoorbeeld vooral aanwezig in het centrum. Bij Hoevelaar zijn voorzieningen verder weg. Aanwezigheid van voorzieningen bij geclusterde woonvormen is wel van belang.

Voor het vervolg is het gewenst om met een aparte werkgroep rondom de kaart kansen en oplossingsrichtingen aan te wijzen. De gemeente kan dat voorbereiden.

D Diversiteit aan geschikte woningen

E Verpleeghuis van de toekomst

Samenwerkingsafspraken en vervolg

SAMENWERKING WERKATELIER

- De betrokken partijen geven aan dat het gewenst is om voortzetting te geven aan de samenwerking in dit werkatelier. De volgende bijeenkomst wordt gepland in januari. Samenwerking tussen de partijen wordt geborgd via de Coöperatie De Kleine Schans. Via de ALV van deze coöperatie is de samenwerking verankerd in het Werkatelier Wonen en zorg 2040
- Via een teams overleg tussen de betreffende partijen worden de eerste stappen besproken. De gemeente heeft bij aanvang de aanjaagfunctie op zich genomen via de ALV en het werkatelier wordt de gedeelde verantwoordelijkheid geborgd.

ADVIEZEN VOOR VERVOLG

- Nu is het moment om te handelen. De toename van vergrijzing gaat vanaf 2020 steeds sneller
- Zorg voor consensus over de opgave, maar blijf niet hangen in analyses
- Maak gebruik van wat er al is en versterk dat wat goed gaat
- Creëer samen nieuwe oplossingen
- Pak het systematisch én pragmatisch aan
- Samenwerking is de sleutel; Zorg voor het formaliseren van samenwerkingen op projecten en initiatieven voor wonen en zorg, inclusief een overkoepelend overleg met alle stakeholders in de gemeente.

Colofon

Commissie project Wonen en Zorg 2040

Kees Weevers

Thijs Houtappels

Harry Finkenflügel

Joyce Jacobs

Mariska Tichem

Liesbeth Hoogendijk

Adviserend: Saliha el Habri en Claartje Broeren

Projectteam IVVU

Arnout Siegelaar (projectleider)

Daniel Mogendorff

Sander Konings

Romee van Hunen

